

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 40.— K
Félévre . . . . . 20.— ..
Negyedévre . . . . . 10.— ..
Egy hónapra . . . . . 3.49 ..
Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zépolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 286. szám.

Szombat, december 15.

A bolsevikiek az általános békét kívánják.

Kopenhága, dec. 15. Trockij a Times pétervári tudósítója előtt úgy nyilatkozott, hogy a bolsevik kormány mindenáron az általános békét kívánja megteremteni.

A tárgyalások három fejezetre oszlanak, u. m. először az ellenségeskedések beszüntetése a hadseregek harcképességének biztosítása mellett, másodsor a fegyverszünet és harmadszor a béketárgyalások.

A szövetségesek bármely nekik alkalmasnak látszó percben esatlakozhatnak a tárgyalásokhoz.

Az első és második szakasz rövid lesz, azonban az általános béke körül meginduló tárgyalások hosszú időt vesznek igénybe.

A tárgyalások kedvezően alakulnak.

Bécs, dec. 15. A Neue Freie Presse írja:

Írtesítünk szerint azok a tárgyalások, amelyeket a központi hatalmak és Oroszország delegáltjai a fegyverszünetről folytatnak, kedvezően alakulnak és remény van arra, hogy rövidesen jó eredmények végződnek.

Budapest, december 15. A sajtózállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

A december 14-én délelőtt tartott teljes ülésen véglegesen megszövegezték a szerződés tervezetének mindkét részről való feltételeit, úgy hogy az orosz delegátusok néhány pontra nézve kiegészítő utasításokat akartak kérni kormányuktól.

Az általános tanácskozás folytatását december 15-ikének délelőttjére tűzték ki.

December 14-ikének délutánja a jegyzőkönyvi bizottság ülésével telt el.

A kaukázusi orosz fronton is tárgyalnak a fegyverszünetről.

Konstaniinápoly, dec. 15. A főhadiszállás jelenti:

A kaukázusi front orosz főparancsnoka késznek nyilatkozott tárgyalni a fegyverszünet megkötésének részleteiről.

Franciaország helyesli a fegyverszünetre vonatkozó tárgyalásokat.

Genf, december 15. Havas jelentés.

Franciaország helyesli azokat a tárgyalásokat, amelyeket az orosz kormány a fegyverszünetről folytat, sőt kérte, hogy a tárgyalásokon a többi szövetségest képviselő külön követek is részt vehessenek.

A kormány a kamarában felvilágosításokat fog adni ebben az ügyben.

(Az entente ezen elhatározása mögött, mint már a berlini sajtó napok előtt kifejtette, valami ravaszság rejlik.)

Franciaország békekészsége.

Genf, dec. 15. Clémenceau a hadügyi bizottság legutóbbi ülésén kijelentette, hogy ha Franciaországnak olyan békeajánlatot tesznek, melyet komolynak lehet tekinteni, az ajánlatot megfontolás tárgyává fogják tenni.

Az olasz kormány véd alá helyezi Giolittit.

Zürich, december 15.

Az olasz kormány ugyanoly lépésre határozta el magát Giolitti ellen, mint amilye: Clémenceau folytat Caillaux ellen.

Titkos ülés az olasz kamarában.

Zürich, dec. 15. Az olasz kamara tegnap tartotta első titkos ülését, amely ötödfél óra hosszat tartott. Hir szerint Cadornának a katonai katasztróféért való felelősségét és más parancsnokoknak példás megbüntetését, ezzel kapcsolatban a katonai helyzetet tárgyalták.

Az orosz alkotmányozó országgyűlés.

Rotterdam, decemb. 15. Daily News jelenti Pétervárról: Az alkotmányozó országgyűlés megnyitását körülbelül negyvenen voltak jelen. Manifestumot intéztek a néphez, amelyben közlik, hogy megkezdték a fegyverszünetről való tanácskozásokat.

Lemondott a Bratianu kormány.

Berlin, dec. 15. Bratianu román miniszterelnök és kormánya lemondott. Ennek oka a Washingtonból és Londonból érkezett válasz, amelyben kiltástalannak mondták, hogy Románián segíteni lehessen.

Az orosz fegyverszünetről.

Berlin, dec. 15. Wolff jelentés.

Tizenharmadikán délelőtt és délután Breszt-Litovszkban az orosz delegátusok és a központi hatalmak megbízottai teljes üléseket tartottak, amelyeken a mindkét részről való fegyverszüneti javaslatok egyes pontjai beható tanácskozások tárgyát képezték. A tanácskozásokat tegnap folytatták.

A tegnap esti Wolff-jelentés.

Berlin, dec. 15. A Wolff-iroda jelenti péntek este:

Egy olasz támadás a Monte Pertica ellen meghiusult. Nehány száz foglyot ejtettünk.

A többi harctereken nincs ujság.

Ófésége a külügyminiszternél.

Bécs, dec. 15. Ófésége tegnap délután másfélórás látogatást tett a beteg Czernyn külügyminiszternél.

Proklamáció a néphez.

**A népbiztosok tanácsának felhívása. — „Le a kadettekkel!
Éljen a béke!”**

Pétervár, december 15. Hivatalos. A kormány a következő proklamációt tette közzé mindazokhoz, akik szenvednek és akiket kihasználak:

A kadettpárt által vezetett burzsoázia az alkotmányozó gyűlés összetülése pillanatára minden erőt előkészített egy ellenforradalom lecsapására. Kornilov, Kaledin, Dutoy az Ural és Don vidékén kibontották a bolsevik kormány elleni polgárháboru zászlaját. Bugájeszky, Kaledin jobbkeze nyíltan kijelentette, hogy a felkelést a kadettpárt egyenes felszólítására csinálták és a forradalmat pénzzel és más eszközökkel támogatják.

Bjelgródnál megtörténtek az első összeütközések a forradalmi csapatok és a polgári összeesküvők között.

A polgárháboru így a kadettpárt kezdeményezésére tört ki.

Ezen vállalkozás, amely a béke kérdését és a forradalom minden vívmányát közvetlenül fenyegeti, az alkotmányozó gyűlés jelszava alatt áll. A választási bizottság eltiltotta a választási eredményeket, hogy leplezze a kadettek kudarcát mindaddig, amíg Miljukov, Kaledin és Kornilov összeesküvése eredményt el nem ér.

Az alkotmányozó gyűlést arra az időre terveztük, amikor legalább négyszáz népképviselő egybegyűlt.

Ezen határozat legjobb cáfolata ama rágalomnak, hogy nem akartuk egybe-hívni az alkotmányozó gyűlést.

Egy maroknyi ember tegnap a fehér gárda tagjaitól és nehány ezer burzsoá hivatalnoktól kísérvé, megostromolta a tauriai épületet. Azt akarták, hogy néhány tucat burzsoa szava az alkotmányozó gyűlés szava legyen.

A népbiztosok tanácsa értesíti a lakosságot, hogy a nép minden vívmánya, beleértve az új békét is, kockán forog. Kaledin keleten, Dutoy az ország politikai központjában szítja a tüzet, Pétervárott pedig összeesküvés van, a kadettek központi bizottsága szakadatlanul erősítéseket küld dél felé Kaledinhoz. A nép legkisebb gyöngesége megbuktathatja a szovjetekeket, a béke kérdését és új autokraciát teremthet.

Ezután a proklamáció aláírója kötelezi magát, hogy a kadettek és Kaledin csapataival való harcban nem fogja letenni a fegyvert.

A polgárháboru vezéreit lefogjuk tartóztatni és a polgárság forradalmát minden áron elnyomjuk. Számítunk a küzdelemben minden munkás, katona, paraszt, tengerész, kozák és minden tisztsséges polgár segítségére. Le a polgársággal, amelynek nincs helye az alkotmányozó gyűlésben, le a nép ellenségeivel, le a nagybirtokosokkal, a tőkepénzesekkel! Csak a kizsákmányolt néposztályok képviselőiből alakult alkotmányozó gyűlés mentheti meg az országot!

Éljen a forradalom, éljenek a szovjeteke, éljen a béke!

A népbiztosok tanácsa.

Az oroszországi belháboru.

Megverték Kornilov csapatait.

Pétervár, december 15. Hivatalos jelentés.

A vörös gárda osztagai és sorsapátok megverték Kornilov csapatait. Kornilov elmenekült és csapatai kiűrtették Kaluga városát, amelyet megszállottunk.

A keleti tengeri flotta torpedónaszádokat küldött ki a Don mellé, hogy Kaledin ellen küzdjenek.

Kaledin csapatait lefegyverezték.

Pétervár, december 15. (Reuter-jelentés.)

A maximalista csapatok megszállották Komarovkót és Kalugát. Kaledin rohamcsapatait lefegyverezték, a rendet helyreállították.

Kaledin egyik osztaga páncélautókkal bevonult Rosztovba.

Letartóztatták a kozákcsapatok vezetőit.

Pétervár, dec. 15. A Reutter ügynökség jelenti: A kozákcsapatok tanácsának vezető tagjait a szovjeteke

csatlakozott kozákbizottság megbízásából letartóztatták.

A maximalisták intézkedései.

Pétervár, dec. 15. A Reutter ügynökség jelenti: A maximalisták a kaszárnyákban és a tauriai palota szomszédságában nyolcezer embert koncentráltak. A tauriai palotát a katonaság megszállotta. A Ruskoje Slovo, a kadettek lapját betiltották.

Krylenkó Dünaburgban?

Pétervár, december 15. Reuter-jelentés.

Krylenkó jelenti a kormánynak, hogy a pakovi helyőrség a kormányhoz csatlakozott. Ő pedig csapataival előre-nyomul. Hír szerint Dünaburgba érkezett.

A bolsevikiek megegyeznek a Romanovokkal?

Rotterdam dec. 15. A Dayly Telegraph jelenti Pétervárról:

A bolsevikiek és Romanovok közötti megegyezés nincs kizárva. Alexandroviés Pál nagyherceg a napokban megjelent a bolsevikiek főhadiszállásán, ahol Leninék kitüntető szívélyességgel fogadták. Azt állítják, hogy a bolsevikiek vezetői, közöttük Kamenyev az alkotmányos monarchia visszaállítását óhajtják.

Hivatalos jelentések

Német hivatalos jelentés.

Berlin, december 14.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadseregét: Flandriában csak néhány szakaszon volt élénk a tüzérségi tevékenység. Bullecourtól keletre az angolok megkísérelték, hogy visszafoglalják az elvesztett árkokat. Véres veszteségek mellett visszavertük őket. Itt, mint Pronvilletől délre végrehajtott előretörésünk alkalmával foglyok maradtak kezünkön. St. Quentinől délre heves aknátüzzel rajtaütöttünk az ellenségen és jelentékeny károkat okoztunk neki.

A német trónörökös hadseregét: Graonne-tól északkeletre egy német felderítő előretörés foglyokat eredményezett.

Albrecht württembergi herceg hadseregét: St. Micheliától északkeletre, Nancytól északra és keletre, valamint a Hartmannweiler-kopfon a franciák fokozott tüzelvényességet fejtettek ki.

Keleti harctér:

A fegyverszüneti tárgyalások tovább tartanak.

Macedon arcvonal:

Nincs újság.

Olasz harctér:

A Brenta és a Piave között egyes helyeken kisebb vállalkozásokkal kapcsolatban heves tüzérségi harcok fejlődtek ki.

Ludendorff.

Wolf-ügynökség jelenti:

E hó 12-én az Anglia keleti partján a kereskedelmi forgalom ellen intézett támadással egyidejűleg a Kolbe János alkapitány vezetésével álló könnyű haderő újólaj megtámadta a Bergen és Schetland közti kísérő hajókkal biztosított forgalmat. Egy kísérő osztagot, amely hat gőzből állott 8000 bruttótonnátartalommal, köztük egy felfegyverzett angol gőzöst, valamint az angol Patridge nevű rombolót és 4 felfegyverzett őrhajót a küzdelemben megsemmisítettünk. Haderőnk veszteség nélkül több fogollyal tért vissza.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Dr. Steinbach Béláné

Réczey Anna

szakácskönyve

(II. javított és bővített kiadás)

a napokban jelenik meg.

Kapható minden könyvesboltban

1073 s a szerzőnél Nagybecskerekén.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Szombaton, december hó 15-én két előadás: 5 és fél 9 órakor

Vasárnap, december hó 16-án négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor

A kuru zsló.

Szinmű 4 felvonásban. Irta Földes Imre. Rendezte Kertész Mihály.

Senkisésem maradjon otthon!

Csontos Gyula és Lenkeffy Ica fellépte!

Mindenki nézze meg!

Mi lesz az alkalmatlanokkal?

A honvédelemügyi miniszterium nyilatkozata a „Torontál” budapesti munkatársának.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, 1917 december 15.

Az alkalmatlanok behívásával kapcsolatban különböző riasztó hírek keltek szárnyra az egész országban és a polgári segédszolgálatot teljesítők beosztásáról, kiképzéséről, elvezényléséről a hivatalos nyilatkozatokon kívül annyiféle hír jelent meg, hogy az emberek legnagyobb része igazán nem tudja, hogy a hirdások melyikének higgyen. Egyrészt megnyugtató, másrészt tájékoztatás céljából elmentem ma a honvédelemügyi miniszteriumba, ahol az illetékes ügyosztályban felvilágosítást kértem e kérdés minden fázisáról.

Az ügyosztályban lekötelező szíveséggel állottak rendelkezésemre és a következő felvilágosítást adták a „Torontál” számára:

A fegyveres szolgálatra alkalmatlan népfelkelők behívásának célja az, hogy az ország belső területén levő és hateréri szolgálatra alkalmas katonákat ilyen szolgálatra nem alkalmas egyénekké váltsuk fel. Ezért kellett elrendelni a behívásokat. Ilyen polgári segédszolgálatra kizárólag az 1891. és 1868. évek között született, katonai szolgálatra alkalmatlannak minősített népfelkelőket vesszük tekintetbe. Hangsúlyozni kívánjuk azonban, hogy nemcsak a közérdeket, hanem a jogos magánérdeket is figyelembe vesszük és rajta leszünk, hogy ezek a legmesszebbmenő védelemben részesüljenek.

A fegyvertelen szolgálatra való behívások november 27-én kezdődtek meg, de ezidő szerint még nem értek véget és nem is érnek véget addig, amíg rendelkezésre nem áll a szükséges létszám. Amint a „Torontál” olvasói előtt ismeretes, elsősorban az önként jelentkezőket vonjuk be a segédszolgálatra. Ha azután az önként jelentkezőkből nem telik ki a szükséges létszám, akkor sor kerül egyrészt azokra, akiknek foglalkozásuk nem közszükséglet pótol, másrészt azokra, akik hivatásukban

könnyen nélkülözhetők, vagy pedig fényűzési és szórakozási keresetágakban vannak foglalkoztatva. Remélhető azonban, hogy a behívások december végével megszűnnek, mert addigra a szükséges létszám biztosítva lesz.

Intézkedés történt olyan irányban, hogy a fegyveres szolgálatra alkalmatlan segédszolgálatosok részére kibocsátott idézés mindenkor 12-14 nappal előbb kézbesíttessék, hogy a behívottaknak idejük legyen legsürgősebb magánügyeiket elintézni. Orvosokon, hírlapírókon és pénzügyi tisztviselőknél kívül bárki behívható, így behívhatók az ügyvédek is. Az idézés nem jelenti még a behívást, az idézettek a behívási parancsot személyesen veszik át és ha közülük valaki azt állítja, hogy ő bármilyen okból nem tartozik segédszolgálatra bevonulni, akkor részére a behívóparancs mindaddig ki nem adatik, amíg ügye átvizsgálva nincs. Ha a bejelentett ok tényleg indokoltá teszi valakinek a segédszolgálatra való bevonulás alóli felmentését, akkor részére a behívóparancs ki sem adatik.

A segédszolgálatra behívott népfelkelők hivatalos munkájuk végzése közben egyenruhában tartoznak járni, de szolgálaton kívül polgári ruhát viselhetnek. Használhatóságuk, szorgalmuk és magaviseletük arányában különféle altiszti fokozatokba előléphetnek. Ott, ahol erre külön katonai ok nincs, a kaszárnyán kívül lakhatnak. Helyzetükön csak az esetleges szemlén állhat be változás, de csakis akkor, ha korosztályuk egyébként is sorra kerül. Lehetőleg lakóhelyükön alkalmazzák őket, de szolgálatot fognak teljesíteni a hadtápvonalban is.

Eddig tart az előttem tett nyilatkozat, amely sok, eddig nem ismert részletre is kiterjeszkedik.

Paál Jób.

A legyőzött Románián át

(Folytatás.)

A románok szeretik fővárosukat, Bukarestet Párishoz hasonlítani, mely hasonlat, ha kissé nagyzó is, annyiban találó, hogy itt is vidor életkedv és korlátlan gyönyörhajhászás jellemzi a közhangulatot. A város tényleg meglepi az embert élénk forgalmával, szép és impozáns épületeivel, számos szórakozó helyiségeivel. Legfőbb lüktető erei a Calea Victoria és az Elizabeta bulvard, ez utóbbin villanyos közlekedik. A két utca kereszteződésénél áll a nagyméretű katonai kaszinó épülete, ahol most a német főőrség van. Két magasra vont német trikolor között nagy betűkkel kiírta „Hauptwache” és az őrség mellett elhelyezett gépfegyversövek emlékeztetik a főváros népét a megváltozott uralomra. A Victorián vannak a legfontosabb épületek. Mindenekelőtt a királyi palota, mely emeletes, nem nagyon impozáns, régi épület. Károly király itt lakott, a mostani király nem használta, a városon kívüli kastélyában lakott. Itt van a nemzeti színház, melyben most német színtársulat játszik, továbbá az Atheneumnak nevezett kupolás műintézet, az egyetem, postaépület és számos szép középület. Az ötemeletes Athéné Palace szálló le van foglalva Mackensen és vezérkara részére. Innen intézi a diadalmas hadvezér Románia sorsát és itt futnak össze a hadműveletek szálai.

Szép és gazdag üzletek egymás mellett sorakoznak, kávéházak, éttermek, bodegák. Itt van a híres Capsa kávéház, mely kedvenc találkozó helye volt a politika vezető embereinek. Itt főzték nagyratörő terveiket Take Jonescuék, most — óh sors forgandó kerek!

a bolgár katonák otthonául szolgál. A forgalom a Victorián és az Elizabeta bulvardon tényleg világvárosias méretű. Jól öltözött hölgyek és urak hullámanak a Victorián, tarkítva német és a mi tisztjeinkkel. A nőkről el lehet mondani, hogy szépek; feltűnő a sok kicsi láb, de mind festi magát, akár az előkelő, akár a félvilágához tartozik is. Rengeteg drogeria és gyógyszerár is található itt, sajnos, a minden idegen által buzgón keresett párisi illatszerek már eltűntek a forgalomból. Cipőtisztító is rengeteg van, akár az olasz városokban és meg kell adni, hogy értik a mesterségüket.

A rendet az utcákon a párisi rendőrhöz hasonló, barna egyenruhás, kaucukbotos román rendőrök igen tapintatosan tartják fenn, karszalagos német tábort csendőrökkel egyetemben, a francia praktikus könnyedség és a német fegyelmezettésség itt célszerű harmoniában találkoznak. A közlekedés nagyon megcsappant a háboruban. Kevés villanyos vonal van működésben, a híres bukaresti bérkocsik is megfogytak. Érdekesek a különös ruhában járó bérkocsisok, akik legnagyobb részt egy orosz szektának idevándorolt tagjai, de már nincs megengedve, hogy hódoljanak önesonkító vallási szokásaiknak, de kaftánszerű ruhájukat megtartották.

A színházak közül a román nemzeti színházban német előadások folynak, a Modern és Comedia színházban román nyelvű drámákat, a Lyrie és Carolban operetteket adnak, ez utóbbiban most a Csárdás királynő van repertoiron. Számos orfeum-féle mulatóhely emeli az éjjeli mulató életet. A legjobbat, a Feminát ujabban csak a tiszték részére foglalták le, viszont a Modern kabaréba csak civilek járhatnak, de van több kisebb mulató, ahol

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Vasárnap, dec. hó 16-án 3, 5, 7 és 9 órákor

Az arany detektív-sorozat 2 ik filme!

ÜZENET A TÚLVILÁGRÓL.

Detektívdrama 5 felvonásban.
Főszereplő: HARRY HIGGS.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárok:

Páholyülés 1-50 K, zsölye 120 K, I. hely 1- K, II hely 80 fill, III. hely 50 fillér.

nem tesznek különbséget katona és civil között. A könnyű muzsa deszkáin találkozhatunk sok Morisko, Geschwister Horvát stb. nevű hölgygyel, akik rövid szoknyában, nemzeti színű szallaggal befont hajfonattal kompromittálják a magyar nótát és táncot. Feltűnő sok Bukarestben a mozi, lépten-nyomon feltűnnek, néha közvetlen egymás mellett és mindegyiknek van közönsége. A 12 órai zárórákor tódul a közönség az utcára, megindul a szerelmi vásár, tényleg Párisra emlékeztető könnyed vidámsággal. Alig látni embert, aki ne párosau haladna hazafelé. A szálloda portása csodálkozva néz rád, ha egyedül térsz szobádba. Rögtön tud ajánlani egy „előkelő” hölgyet, valami katonatiszti vagy hasonló övezgyet, aki pillanatnyi szorultságában hajlandó elfogadni gavalléros támogatásodat. Másnap ugyan fel lehet ismerni az előkelő hölgyet a Victorián sétáló dámák között, de ez nem baj, fő az illúzió!

A németek ebben az élvágyó városban is berendezkedtek saját szokásaik szerint. Az odakerülő német katona egész német világot talál. A Soldatenheimban otthont, a Verkaufstellén bevásárlási forrást lel, mindenütt táblák figyelmeztetik, hogy merre menjen. Naponta érdekes és tanulságos felolvasásokat tartanak. A sport életre is van gondjuk, épen egy labdarugó mérkőzés folyt le a németek és egy kombinált magyar-osztrák csapat között, a mieink győztek 2:1 arányban. Eredeti német intézmény a „Hochschulkurs”, fronton levő egyetemi hallgatók részére katonáskodó professzorok által tartott előadások, — mi által az egyetemi ifjuság a katonáskodás alatt tanulmányainak folytatására nyer alkalmat. A legutóbb tartott Kommers-en maga Mackensen, az egykori jéni Student, is megjelent, nagy ovációk közepette. Az itt lévő románok hangosan hirdetik elégedetlenségüket gyöngye királyuk és machiavelliskedő kormányuk háborus politikája felett. Bukarest egyik legszebb szobra az öreg Bratiánu allegorikus emlékműve, a mostani Bratiánu aligha állítanak szobrot. Az őszinte kiábránduláshoz érdekes adatokat szolgáltatott az orosz forradalmi kormány által most közzétett jelentése Polivanov volt orosz hadügyminiszternek, amelyből kitűnik, hogy Oroszország minő keletlenül nézte Románia álmainak a Tiszáig terjedő uralomra irányuló megvalósulását és mikor ezek az álmok az Erdélyből való kiverés alkalmával romba dőltek, azt leplezetlen kárörömmel jelentette kormányának a szövetséges hadügyminiszter. Ha elnézi az ember ezt a lágy, élveteg népet, fogalmat alkothat magának, hogy minő pokoli fáradságukba kerülhetett a háborus uszítóknak őket háborura feltűzteni. Ez nem a hódítók nemzete, ezek bizantinusok, nem spártaiak, akiknek katonáit a kimerült bulgárokkal szemben elért könnyű sikereik botor elbizakodott-

ságba hajtották. Azon angol utazó, aki a 18-ik századbéli Berlinről azt írta, hogy ott nem található „nec vir fortis, nec femina casta”. (sem derék férfi, sem tiszta nő), alighanem a mai Bukerestről is ezt írta naplójába. Ma még Bukarest közép-európa legvidámabb városa, de már jelentkeznek a háborus szükség és szenvedés előjelei. A földhözragadt köznép, melyhez hasonlóvá akarták „felszabadítani” a mi románjainkat, már érzi a szerencsétlen háboru súlyos következményeit.

Évtizedek kellene, míg kifogja heverni Románia a háboru okozta sebeket és ismét rálephet a fejlődés útjára, amelyre a háboru előtt olyan kedvező körülmények szolgáltak. A politikában mindenestre tágabb ethikai szabályok állnak fenn, mint a polgári társadalomban, de a politikai jellemtelenséget csak a feltétlen siker képes részben igazolni. Az államférfiakat, akik aljas eszközeikkel országukat döntötték romlásba, népük átka és a történelem megbélyegző ítélete sújtja, erre méltóbban még nem szolgáltak rá, mint Jonescu és Bratianu urak.

HIREK

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt Perisics Zoltán dr. polgármester elnöklésével a városházán tanácsülés volt, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

— **Eljegyzés.** Egressy István tart. hadnagy eljegyezte Schneebacher Magda urleányt, Schneebacher Lajos leányát. Minden külön értesítés helyett.

— **Hősi halál.** A nagybecskereki kir. törvénytörvényészhez értesítés jött a trencsényi kir. törvénytörvényésztől, hogy Thurzó Béla törvénytörvényészi jegyző, tart. főhadnagy a román hártéren szerzett betegsége következtében 29 éves korában elhunyt. Thurzó egy időben az itteni törvénytörvényészen is működött.

— **Menczer Lipót előadása a szabad liceumban.** A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceumának vasárnap délután lesz idei második előadása, amely alkalommal Menczer Lipót tart felolvasást „Elmélkedések az élelmézésről” címmel. Az előadás főbb pontjai a következők: Bevezetés. — A pennáról és luttollról. Saphir M. G. mondásával. — Az aprójszág megmérése; ennek arviszonylata a vágómarha húshoz. — A takarékosságról. — A beszerzések utánmérése. — A hulladékok értékesítése. — A szokványosul főtartása és érthetetlenül nagy árak. — Hal-fogás és fogyasztás. — Gyógy- és kereskedelmi növények termelése, szedése. Minden csekélyke föld kihasználása. — A jótékonyaságnak szem előtt tartása. — Befejezés, a hadikölcsönjegyzésre való buzdítással.

A felolvasás iránt, amely vasárnap délután 4 órakor lesz a nagybecskereki Kaszinó-társulat nagytermében, a közönség körében rendkívüli érdeklődés mutatkozik, úgy hogy bizonyára nagyszámu közönség fogja végighallgatni a rendkívül érdekesnek ígérkező felolvasást.

— **A nagybecskereki jótékony nőegylet** tegnap délután dr. Mihálovits Ödönné elnöklete alatt választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Bielek Antalné, Haidegger Ödönné, Jankó Ágostonné, Jemrics Istvánné, Kamenszky Árpádné, Krumenacker Istvánné, Solymossy Lajosné, Steinitzer Gézáné, dr. Steinbach Béláné, dr. Wattay Dezsóné. A folyó ügyeket intézték el, többek között december hóra 417 korona segélyt szavaztak meg.

— **Meghosszabbították a hadikölcsön-jegyzést.** Minthogy a hetedik hadikölcsönre még mindig tömegesen érkeznek jegyzések, a pénzügyminiszter hivatalosan közölte, hogy a jegyzések december 14-ig megállapított határidejét december 31-ig meghosszabbítja.

— **Ki akar káposztát?** Mivel a kereskedők nem vállalták a savanyított káposzta elárusítását, a Közellátási Iroda maga fogja azt el-

adni. A jövő hét péntekjétől kezdve kapható lesz a káposzta az iroda helyiségében különként 1 K 60 F-ért.

— **A sertéshizlalás nyilvántartása és ellenőrzése.** A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl a sertéshizlalás nyilvántartása és ellenőrzése tárgyában. A rendelet szerint mindazok, akik akár saját maguk részére, akár más számára sertést hizlalnak, kötelesek nyolc napon belül ezt a tényt bejelenteni a helyi hatóságnál. A bejelentésnek tartalmaznia kell a sertések darabszámának és átlagos súlyának pontos megjelölését. A hizláló negyvennyolc órában belül köteles a helyi hatóságnál bejelenteni minden időközi változást is. A helyi hatóság a hizlalt sertésekről nyilvántartást vezet, amelyről az Országos Sertésforgalmi Iroda minden hónap 1-én és 16-án kivonatot kap s ezek alapján végzi a sertések nyilvántartását. A helyi hatóság köteles meggyőződni arról, hogy az engedélyezett sertéseket tényleg beállították-e, nem cserélték-e ki, a takarmánnyal nem követnek-e el visszaélést, amiért is a hizlalás hónaponta legalább egyszer a helyszínen ellenőrizni tartozik. Ugyanezt az ellenőrzést van joga végeznie az Országos Sertésforgalmi Irodának is. A helyi hatóság az előírt ellenőrző szemlélet első ízben a rendelet életbeléptetésétől számított két héten belül házról-házra, gazdaságról-gazdaságra járva köteles elvégezni. A rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

— **A kiképzett géppuskások beosztása.** A honvédelmi miniszter 24317. szám alatt — mint budapesti munkatársunk telefonálja — elrendelte, hogy a géppuskás szolgálatban már kiképzett és a mögöttes ország részben más szolgálatot teljesítő tisztak, zászlósok, tisztjelöltek, altisztek és legénység, tekintet nélkül az alkalmassági fokra, az illetékes géppuskás tanfolyamra tartoznak bevonulni. Ezeket nem lehet beosztani olyan helyre, ahol a géppuskás szolgálathoz megkövetelt ismeretek nem feltétlenül szükségesek. Ilyen beosztás csak a honvédelmi miniszter távirati beleegyezésével lehetséges.

— **A budapesti 8 órai Ujság** január elsejével új előfizetést nyit. Az előfizetési díj egy hónapra 2 korona 50 fillér, egy negyedévre 7 korona.

— **Mi volt a retikülben?** Karácsonyi Valér, a Berényi-cég elárusítója bejelentette a rendőrségen, hogy az utcán elveszítette sárga retiküljét, amelyben egy duplafedélű arany karkötő óra és öt darab tojás volt. A becsületes megtalálót kéri, hogy a retikült adja át a rendőrségen.

— **Köszönet.** A nagybecskereki jótékony nőegylet 30 koronát adományozott az Istolagyermekbarát-egyletnek, melynek elnöksége hála-köszönettel nyugtazza az adományt.

— **Talált pénz.** A helybeli pályaudvaron egy pénztárcában száz koronát találtak. Beszolgáltatták a rendőrségre, ahol igazolt tulajdonosa átveheti.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Bartl János Lipót rk. bérkocsis és Wéber József rk., — Kovács András János rk. cukrász és Veszprémy Ibolya ref., — Sági József rk. népf. gyal. a cs. és kir. 12. gy.-e., kőműves és Bárdos Mária Terézia rk. Születések nincsenek.

Halálozások: Czveity György gk. 62 éves, tüdővész. — Wotringer Ede rk. 62 éves napszamos, érelmeszesedés. — Özv. Brozsek Alajosné rk. 87 éves, aggkor. — Todorov Obrád gk. 61 éves napsz., tüdővész. — Remsing Mátyás rk. 49 éves vendéglős, agyuta. — Pataki János rk. 4 hónapos, görcsök. — Özv. Zohn Károlyné rk. 74 éves, aggkor. — Rohacs Vilmos 48 éves répf. a cs. és kir. 12. gy.-e., a hazáért hősi halált halt. — Drogovics Ilona rk. 3 éves, bélhurut. — Stepanov Dusánné gk. 24 éves, tüdővész. — Rozsali Tivadar rk. 8 éves, genyverűség. — Paunov Erzsébet rk. 4 hónapos, görcsök. — Mucz Tivadar gk. 76 éves földműves, aggkor. — Farkas Henrik izr. 3 éves, agyhártyalob. — Feszecskeov Zakariás gk. 56 éves napsz., tüdő-tágulás.

Nincs rendőr, gyenge a közbiztonság.

Nagybecskerek, december 15.

A szegedi és budapesti rablógylkosságok felszínre vetik azt a kérdést, hogy milyen lábon áll Nagybecskereken a közbiztonság? Erre mindjárt meg is felelhetünk azzal, hogy nagyon is rosszul. Nincs rendőre a városnak, már pedig kellő számu rendőrlégénység nélkül egy város közbiztonsága nem is lehet jó. Mindössze tizenhat rendőre van Nagybecskereknek, de ezek közül is többen közigazgatási szolgálatot teljesítenek, úgy, hogy bűnügyekben például alig áll a főkapitány rendelkezésére egy-két száz rendőr, akikkel bizony gyilkost, betörőt kutatni nem igen lehet. Detektívje egy van a városnak. Igaz, hogy a katonai rendőrség segítségére van a városi rendőrségnek, de a katonai rendőrség elsősorban a katonai büntetéseket kinyomozására van.

A rendőrhány okozta főként, hogy két notórius gonosztevő az elmúlt napokban kisiklott a rendőrség kezei közül. A szegedi rablógylkosok úgy látszik hurokra kerültek volna Nagybecskereken, ha kellő számu rendőre volna a városnak. Nem mi mondjuk ezt, hanem Deák Vidor dr. rendőrkapitány, akit munkatársunk meginterjúvált a közbiztonságról:

Nagybecskerek békebeli lakossága 27 ezer lélek. Most a háboruban azonban biztosan van 30—32 ezer lakosa a városnak. Nekem most mindössze 16 rendőröm és egy detektívem van, ezekkel ugyebár nem lehet a kívánt jó közbiztonságot fenntartani. Amit lehet, mindent megteszünk a közbiztonság érdekében. Ezért hívtam fel a lakosság figyelmét, hogy a idegenek bejelentését el ne mulassa. E tekintetben minden kihágást szigoruan büntetünk. — Ha kellő számu rendőrlégénységem lett volna, az állítólagos szegedi rablógylkosok nem kerülhették volna el az elfogatást. Naponként razziaztatok, én magam is vezetem a razziaikat, a gyanus egyéneket leigazoltatjuk, de ismétlem, minden másképp menne, ha elég rendőröm volna.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdőgyógyintézet

Sanatorium
Wienerwald

Pernitz mellett, Alsó-Ausztriában. Gazdag ellátás. Magyar prospektus.

Gyakran

látunk hölgyeket, akiknek arcbőrét szeplők, pattanások, mitesszerek, foltok éktelenítik el.
Határozottan

önmagának

tesz az a nő szívességét, aki Diana-alabástrom-pudort és Diana-krémet használ, mely kiváló készítmények az arcbőr tisztává és üdévá varázsolják. Ha nem

ellensége

a saját szépségének, akkor kísérletet, tesz velük és csodás eredményeket ér el. Olyan lesz

az ember

arca és keze, mintha tejjel fűrésztötték volna meg.

Mindenütt kaphatók Főelárusítóhely

Diana Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 6. 952

Karácsonyi vásár.

MESZNIK R. özv.
ÉKSZERÉSZ — NAGYBECSKEREK

Ajánlja dusan felszerelt arany és briliáns ékszerraktárát, valamint ezüst és antik dísz tárgyait.

1098

BERLINI ÁRUHÁZ

(tul. POPOVITS DÁNIEL)

újonnan berendezett és meg-
nagyobított helyiségben.

KAPHATÓK: kozmetikai, piperecikkek, játé-
árúk, legújabb irodalmi könyvek,
téli árúk, művészi lapok nagyban
és kicsinyben. Jáger alsóingek,
nadrágok legolcsóbb árakon.

1096

Csak
RÁDIUM
sós borszeszt
hasznájunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg	K 12.-
Közép üveg	K 6.30
Kis üveg	K 2.20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága
Nagykanizsán.

Új írógép

látható írásu, amerikai gyártmány („empir“)

eladó

1095

Váralfajai-utca 3. szám I. em.

Két elárúsítóleány
és egy, aki nőiruha-
varrásban jártas
azonnall belépésre kerestetik.

Bukovác István
férfi- és nődivat-üzlete
Nagybecskerek. 1065

Egy új
szalongszövet

egy petróleumkályha
és egy hátikosár

eladó

1096

Magyar-utca 2890. szám a.

Keresek
megvételre helybeli
Gazdasági R.-T.
részvényeket.

Deutsch Márton
Nagybecskerek.

1024

**Orosz fegyverszűnet lesz,
de becsini portland cement nem lesz!**

Sikerült egy rakományt szereznem,
200 kilós hordókban, mely éveken át
tartható.

Aki a jövő tavasszal építeni szándékozik,
tanácsolom szerezze be az anyagot most,
amíg a készlet tart

Sander József

1100

műszaki kereskedőnél,
Nagybecskerek, Gizella-part.

Elesett hősök

exhumálását és hazaszállítá-
sát a legnagyobb felelősség
mellett olcsó engedélyek
megszerzésével eszközöli

Nagy Dezső

hatóságilag engedélyezett irodája

Budapest, VI., Rózsa-utca 59. szám.

Telefon 109-35. 928 Telefon 109-35

Teljes ellátás és ruházattal
négy fú tanoncai felvétetik.

1079

Árva gyerekek előnyben ré-
szesülnek. Továbbá 6 cipész-
segéd is felvétetik

Kónya Ferenc

papucs- és cipőgyárában.

Viszketeg, rüh, sömör, bőr-
baj, régi sebek
ellen biztos és gyors hatású szer a
Boróka-kenőcs.

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis té-
gely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely
9 K, hozzávaló Boróka-szappan 4 K hosz-
nálati utasítással. Készíti:

Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykörös.

Nagybecskereken kapható:
Czikajló László és Nikollits Emil
* gyógyszerésztárában. *

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.
25210-1917. kig. szám. 1448.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a hadi nye-
reség, jövedelem és vagyonadóra vonatkozó
1916. XXVI. és XXXII. t. c. végrehajtása tár-
gyában kiadott pénzügyminiszteri utasítás 56.
§-a és 1916. XXIX. t. c. végrehajtása tárgyá-
ban kiadott 145000 számú miniszteri rendelet
29. §-a értelmében az elkészült adójavaslato-
k 1917. évi december hó 14-től 1917. évi december
hó 24-ig ezen város adóhivatalánál közszemlére
tétetnek, a hol is a hivatalos órák által bárki
által betekintheők s ezekre minden adóköteles
észrevételeit megteheti. — Aláírás nélkül be-
adott észrevétel figyelembe vétetni nem fog.
Nagybecskerek, 1917. évi december 14-én.

Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

Pezsgődugót használt, nem
müparafából,
sem töröttet veszek, bármily mennyiségben
előzetes érdeklődés nélkül. Utánvételt 1.20 K
darabonként, használt palackdugót száraz és
nem töröttet 25 K kg-ként. — Új dugókra
csak minta ellenében teszek legmagasabb
áránlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

Keresünk
üzleti képviselőket

ügynököket és utazókat
jutalék ellenében,
az általunk gyártott „TOW-TOW”
című tisztító és mosószer árusítása
és forgalomba hozatala érdekében.

Ez a szer ruhamosás tisztítás és suroláshoz
kiválóan alkalmazható anélkül, hogy hozzá
szappant vagy szódát pótolni kellene.

Amennyiben ezen tisztítószer, úgy a háztartás,
mint ipar, kórházak és barakokban nélkülöz-
hetetlen, következésképpen ezen szer oly fontos és
könnyen árusítható cikk, amely fogyasztási áru,
gyarmat-, festék- és más anyagárú-, drogeria-
üzletekbe nagyon jól beleillik.

Ilyenmü üzletekben gyártmányunk mindenütt
könnyen és pedig nagy mennyiségben árusítható.
Azoknak, akik ezen cikk iránt érdeklődnek,
készséggel szolgálunk felvilágosítással úgy ju-
talek, mint eladási feltételeink tekintetében és
szívesen küldünk mintát és prospectust.

Ajánlatokat kérünk következő címünkre:

Rubinstein Márton és Fiai r. t.
Makó, (Csanádmegye) 1076

— Aranyérem Wien 1912. —

Ideggyenge
férfiak

használják az

Evaton-tabletták-at,

melyeket a modern gyógyászat alapján készí-
tettek és orvosok is melegen ajánlják. ::
Ezen tabletták rendelkeznek: 888
20 db-os dobozokban 4 K 20 f, 50 db-os dobo-
zokban 10 K, 100 db-os dobozokban 18 K.

Főraktár:

„Hunnia” gyógyszerész
Budapest, Erzsébet-körút 56.
Postai szétküldés naponta, postaköltség 1 K.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti
cincsa szaga, nem piszkít.
Barna zsír, Mindig eredeti peccsós Dr.
Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 1.20 K, nagy tégely
3 K, családi tégely 9 K. Kapható a helybeli gyógy-
szertárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető.
Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerésztára
Győr.

Gazdasági Részvénytársaság

Alaptőke: 1.500.000 korona.

Van szerencsénk a n. é. közön-
ség szives tudomására hozni,
hogy mai napon

MEZŐGAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYT

létesítettünk, melynek vezetésével

Krausz Gyula urat,

ki e szakmában több évig mű-
ködött, osztályfőnöki minőségben
megbíztuk.

Nagybecskerek, 1917 december 14-én.

Teljes tisztelettel

Gazdasági Részvénytársaság Igazgatósága.